

δισεκατομμύριο στή στρατιωτική καταβόθρα. Ἡ Βουργαρία οὔτε τὰ μισὰ δὲ θὰ ξόδεψε κ' ἔχει στρατὸ ἀξιοσέβαστο. Καὶ τί ἄλλο δὲν ἔχει! Πῶς γίνεται αὐτὸ, δὲν τὸ χωραεὶ τὸ μυαλό μου.

*

Μὲ τίτια κατάστασι οἰσ ρωτῶ, κκ. Θεοτόκηδες καὶ Ραλλοζαίμηδες, ἔχει τίποτα νὰ περιμένῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ κράτος ὁ ἔξω Ἑλληνισμός; Δὲν εἶναι κουτοὶ ὅσοι ἀνοίγουν ἀκόμη τὰ πουγγιά τους, πού τάνοιγουν χωρὶς κἀν νὰ κάνουν καὶ συμβόλαιον—γιατί ἔτσι πρέπει—πῶς θὰ γίνῃ ἐκεῖνο πού τους ὑπόσχονται; Εἶναι κουτοὶ, ἀλήθεια, καθὼς εἶπαν βλάκες καὶ οἱ τόσοι καὶ τόσοι πού στολίσανε τὴν Ἀθήνα μὲ μαρμαρένια χίτρια καὶ ἀγάλματα καὶ κήπους καὶ μουσεῖα καὶ δρόμους καὶ... καὶ... μὲ τὴν ἰδέαν πῶς στολίζου-νε τὴν πρωτεύουσαν ὅχι τῆς βουλευτοῦ Ελλάδας, παρὰ τῆς Ἑλλάδας πού αὐτοὶ ὄνειρευόντουσαν. Βλάκες σωστοὶ, ἀφοῦ στερήσανε τόσες ἄλλες Ἑλληνικὲς χώ-ρες—τί δὲ μπορούσε νὰ γίνῃ στὴν Ἡπειρὸν καὶ πρὸ πάντων στὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην μὲ τὰ λογάριαστα ἑκατομμύρια πού ἀπομαρμαρώθηκαν καὶ φαγώθηκαν ἰδωπέρα;— γιὰ νὰ στολίσουνε τὴν Ἀθήνα, πού ξέ-ρουμε ἀπὸ 'να γνωστὸ δίστιχο τί ὄντα τρέφει τώρα, πού οἱ καθαυτὸ Ἀθηναῖοι, ὅπως λόγου χάριν ὁ Σκου-ζῆς, τὴν στολίζουσε μόνον μὲ βρώμικες μάντρες. Κι ἄδικο εἶχε ὁ Μεγαλειότατος πού μιὰ φορὰ στὸ βασι-λικὸ κῆπο, ὅπως γράφανε οἱ φημερίδες, ἔλεγε σὲ κά-πιους Ἀνατολίτες, θαρρῶ, Ἕλληνες νάχπουνε τὴν πρωτεύουσαν καὶ συχνὰ νάχρουνται. Ποιὰ πρωτεύουσα; Ἡ Ἀθήνα εἶναι δική του πρωτεύουσα, μὰ δική τους ὄχι. Ὁ ἔξω Ἑλληνισμός εἶναι καὶ τώρα, ὅπως καὶ στὰ χρόνια τοῦ Ρήγα Βελεστινλή, παιδιὰ ὄρφανὰ καὶ σκορπισμένα δῶ κ' ἐκεῖ μιὰς δύστηνης Πατρίδας. Ἀπ' τὸ ἔλεεινὸ αὐτὸ Κράτος τὸ σημερινὸ καὶ ἀπ' τὴν Ἀθήναν τίποτα, μὰ τίποτα δὲν περιμένει.

*

Ἄχ, πῶς τὸ θέλω φέματα νῆναι ὅλα ὅσα λέω! Καὶ τὸ ἐλπίζω ἀκόμη νὰ βγῶ ψεύτης. Μὰ τὸ φο-βάμαι πάρα πολὺ πῶς δὲ θάβγω. Γιατί, πῶς δὲ συγκινεῖσαι, Μεγαλειότατε, ἂν ἀληθεύει τὸ ἀγγλο-ρούσσιον αὐτὸ σκῆδιον γιὰ τὴν Μακεδονίαν, ἀφοῦ εἶσαι τῶν Ἑλλήνων βασιλεὺς; Περιμένεις νὰ σ' τὸ ζητή-σῃ ὁ λαός; Καὶ ποῖος λαός εἶν' αὐτός πού περιμέ-νεις νὰ σ' τὸ ζητήσῃ; Ποῖος τὸνε δίδασκε τὸ λαὸ αὐ-τόνε γιὰ τὰ ἔθνηκα ζητήματα καὶ ποῖος τοῦ παρα-στήσε σὲ τί κιντύνους βρῖσκειται; Ποῖος τοῦ μετάδω-

— Ἄμ πῶς δὲ θάρρη, γίνεται: ποῖος ξέρει τί δουλιὰ τοῦτυχε, τάνθρώπου!

— Μὰ δὲν τοῦ μήνησες πῶς μὲ πιάσανε πόνοι; Ἄχ! μαννούλα μου!

— Τοῦ τὸ μήνησα! Προφήτης εἶμαι νὰ ξέρω τί κάνει;

Οἱ ξερὲς καὶ ἀσκημὲς ἀπόκρισες τῆς Φλώρας μ' ἀναγκάσανε νὰ κόψω τίς κουβέντες, γιατί σὲ κακὸ πάντα θὰ βγαίναν— γιὰ νὰ σὰς πῶ— φώναξα τάχα θυμωμένος— θὰ πάρω τὸ καπέλλο καὶ θὰ φύγω, σὰ δὲν ἔχετε μυαλὸ νὰ μὲ καταλάβετε! Φω-νάξω τόση ὥρα: σύχασε, μὴ μιλάς, μὴν κουνιέσαι, μὰ σὺ ἀγρόν ἀγρόσας! Μπα! ὅταν δὲ μ' ἀκούνε φεύγω...

— Ὅχι, γιατρί μου, ὄχι!— μ' ἀποκοίθησε τρο-μαγμένη— θὰ σ' ἀκούσω, θὰ κοιμηθῶ... νὰ! δὲς πῶς κλείνω τὰ μάτια μου!... Μιλῶ χωρὶς νὰ θέλω, γιατρί μου... κοίταξε πῶς πετιοῦνται τὰ χέρια μου! Δὲν εἶμαι καλά... ζαλλίζομαι, βουίζονε ταῦτιά μου, ἄχ!... φοβοῦμαι, μὴ μ' ἀφίσῃς γιατρί!

— Ὅχι, παιδί μου, σύχασε! Ἐτσι τῶπα, κουτό, νὰ σὲ φοβῆσω!

— Κάτσε δῶ κοντὰ μου. Εἶσαι καὶ μάννα καὶ πατέρας μ' ἀπόψε. Θιὸς σχωρὲς τὰ πεθαμένα σου!

— Κοιμήσου τώρα, παιδί μου, κοιμήσου!

σε λίγο ἐνθουσιασμό; Ὁ Βουργαρικὸς λαός, πού εἶναι γενικὰ πολὺ κατώτερος στὴν ἀνάπτυξιν ἀπ' τὸ δικό-νε μας, πῶς ξέρει καὶ τὴν ζητάει τὴ Μακεδονίαν του; Εἶρει, γιατί μὲρα νύχτα τὸνε δίδάσκουσε οἱ ἀρ-χηγοὶ του. Οἱ δικοὶ μας τί κάνουνε; Ἀγοράζουσι καὶ πουλοῦνε στὸ κλεφτοπαζάρο.

Καὶ τοῦ λόγου σου, κύριε Θεοτόκη, κ' ἐσεῖς οἱ ἄλλοι ὅσοι θέτε νὰ μᾶς κυβερνᾶτε, τί περιμένετε γιὰ νὰ ζυπνήσετε;

Ὁ δὲ πῆτε: Τί μπορούμε νὰ κάνουμε, τί μπορεί νὰ κάνῃ ἡ Ἑλλάδα ἔτσι πού τὴν καταστήσαμε ὄλοι μας; Μήτ' ἐγὼ λέω νὰ κάνουμε τίποτα πού δὲ μπο-ρούμε νὰ τὸ κάνουμε. Γιὰ τὸνομα τοῦ Θεοῦ δὲ μᾶς χρειάζεται καὶ ἄλλος πόλεμος τοῦ 97 οὔτε φωνὲς καὶ φοβέρες κούφισες οὔτ' ἐνθουσιασμοὶ ἀνόητοι καὶ ξώ-πετσοι. Μὰ λέω νὰ μᾶς κλονίσῃ λίγο καὶ κάπια ἀ-γανάχτησι, νὰ δείξουμε πῶς δὲν φορήσαμε ὀλότελα, νὰ δηλώσουμε πῶς δὲ θὰ τὸ δεχτοῦμε μὲ σταυρωμέ-να χέρια νὰ μᾶς δολοφονήσουν παίρνοντας τὴν Μακε-δονίαν μας, νὰ δείξουμε πῶς εἰσιμαζοῦμαστε καὶ ὄχι νὰ φωνάζουμε μὲ ψευτολόγια πῶς θὰ εἰσιμασοῦμε, νὰρ-χίσουμε νὰ παρουσιάζουμε πραγματικὸ καὶ καθαρὸ στρατὸ δίχως καμμιά παλιὰ λέρα μέσα του— πότε ἐπὶ τέλους;— καὶ τὴν Ἑλλάδα Κράτος μὲ δικαιοσύ-νη καὶ ἀσφάλεια καὶ προκοπὴ γεωργικὴ, βιομηχανι-κὴ, σχολειακὴ (ἀφοῦ ἀπ' τὸ σχολεῖο θάρχησι νὰ φτειάνεται ὁ πολίτης καὶ ὁ στρατιώτης) σκοτώνοντας λίγο λίγο τὸ ξεχαρβάλωτο κλεφτοβασίλειον.

Μποροῦν αὐτὰ νὰ γίνουσι ἢ δὲ μπορούνε; Ἀπ' τὴν καταρατικὴν ἢ τὴν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν κρίμε-ται, ἂν ἡ Ἑλλάδα θὰ γίνῃ Κράτος τῆς ἀνθρωπείας καὶ θὰ περιμαζέψῃ τὰ παιδιὰ τῆς ἢ θὰ καταστήσῃ Μόντε Κάρλο καὶ ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖον καὶ γενικὸν τεμπελχανιὸν καὶ γεροντοκομεῖον τῶν σκορπισμένων σάν τοὺς Ὀθραῖους Ἑλλήνων— καὶ αὐτὸ πάλι ἂν τὸ ἐπιτρέπουσι οἱ Βουργαροὶ κ' οἱ Σλαῦοι.

6/5/906

Α. Π.

ΣΕ ΓΙΑΤΡΟΣΟΦΟ

Ἄφτος εἶναι γιατρόςσοφος ἀπὸ τὸ Τσιρλονέρι, Γράφει Ρωμαϊκῆν τὸ πρωτὸ, μιχτὴν τὸ μεσημέρι, Τὸ βράδον καθαρέβουσα καὶ κάποτε φρατζέλικα, Τοὺς ἀθλητὰς χαιρέτησε μὲ λόγια πὲς κινέζικα.

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

— Δός μου τὸ χεράκι σου νὰ τὸ βαστῶ...

Εἶχε μιὰ νεβρική ἀνησυχία πού μὲ φύβιζε. Τὰ μάτια τῆς ἀγριέθανε, παίρνοντας μιὰ γιαλάδα παρά-ξενη. Ἡ ἀνάσα τῆς εἶτανε συχνὴ καὶ ὁ σφυγμὸς ἀμέ-τρητος. Κρούς ἰδρωτὰς τὴν παρέχυνε. Πού καὶ πού τιναζότανε κῆνα χέρι τῆς ἢ πόδι, ἀπὸ ξαφνικὸ κέν-τισμα. Μοῦ βαστοῦσε τὸ χέρι κ' ἐνοιωθα τὰ δαχτύ-λια τῆς νὰ παίζουσε σπασμωδικὰ, σὰ νὰ πητάκωναν χορδὲς κιθάρας. Ἀναγκάστηκα νὰ τῆς κάνω δυνα-μωτικὲς ἐνεσες. Λίγο λίγο ἡ ἀνάσα τῆς ἀραιώθηκε, ὁ σφυγμὸς δυνάμωσε, τὰ μάτια σιγαστικῶς ἐνσταγ-μένα καὶ τὰ δαχτύλα πιά δὲ μὲ σφιγγανε. Κοιμή-θηκε. Θωροῦσα τὸ παιδιάτικο γλυκὸ προσωπάκι τῆς, π' ἀγγέλου χάρες ἐκρυβε στὴ νεκρικὴν του χλωμάδα, καὶ συλλογιζόμηνε μὲ πόνο στὸ ξενύχτι μου: Τὴν περασμένη βραδιὰ πάλι σὲ γέννα μὲ φωνάζανε. Τὴν ἄλλη λεχὼνα, σιαχτρο στὴν ὄψιν μπροστὰ σὲ τού-τηνα, τρόμαξα νὰ προφυλάξω πὸ τὰ χάρδια καὶ τὰ φιλιὰ, πού καθίνας ἀπ' τοὺς δικούς τῆς εἶχε λα-χτάρα νὰ τῆς δώσῃ. Παντοῦ γέλια καὶ χάρες, παν-τοῦ τρελλὰ ξεφωνήματα: καλορίζικο τάγοράκι, σι-δεροκέφαλη ἢ λεχὼνα! νὰ μᾶς ζήσῃ! νὰ τὴ χαιρέ-μαστε! Ἀναγκάστηκα νὰ τοὺς μαλώσω, νὰγρίψω λιγάκι, γιὰ νὰ μὴ μοιάσουνε τῆς μαῖμοις, πού πνίγει καμμιά φορὰ τὰ παιδιὰ τῆς ἀπ' τὸ πολὺ τῆς ἀγά-

ἜΡΡΑ ΚΑΙ ΗΜΒΡΑΙ

ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΤΗΣ ΔΟΥΚΕΣΣΑΣ

Ἐνα ἀπομεινόμερον τώρα τελευταῖα περπατοῦσα μονάχος μὲς τὰ πεῦκα τῆς Πεντέλης καὶ σιγά-σιγά χωρὶς νὰ τὸ νοιώσω γνώριμα μονοπάτια μ' ἔφεραν μπρὸς στὰ χαλάσματα τοῦ Παλατιοῦ τῆς Δουκέσσας.

Οἱ βροχὲς εἶχαν πλημμυρίσει τὴν αὐλή. Κάτι με-γάλες φουντες ἀπὸ χλόην ξεβογαίναν κπὶ σὲ μιὰ λα-κοῦδα μισοκρυμμένη κοντὰ στὸν τοῖχο πολυτέχνη ζοῦσαν στὴν ἐρημίαν τους, ἔτρεμαν κ' ἀνατριχίλαζαν ἀπ' τὶς ἀδύνατες πνοὲς κ' ἐμπλέκαν εἰρηνικὰ τὰ λεπτόγραμμα φυλλαρδία.

Ἄφοῦ τριγύρισα ἔτσι λιγάκι ζύγωσα στὸ Παλάτι, καὶ καθισμένος σ' ἕνα πεζούλι θυμήθηκα τὴν ἱστο-ρίαν τῆς ἰδιότροπης Δουκέσσας.

*

Ἡ ματιὰ μου περνᾷ πάνω ἀπὸ βουνοπλαγιὰς πευκωμένες, ἀγκαλιάζει ἕνα μεγάλο κομμάτι τῆς Ἀττικῆς, ξεχωρίζει τὶς ἀδρότατες γραμμὲς τοῦ Λυ-καβητοῦ καὶ φτάνει ὡς τὸν κόλπον τοῦ Φαλήρου. Κά-τι καρδία φαίνονται σὲν σκιὲς ἀκίνητες πού μαν-ρίζουν στὴ χρυσογάλανν ἔκτασιν.

Βασίλισσα εἶναι ἡ ματιὰ μου, κυριαρχεῖ σὲ μιὰν ὁμορφὴν χώρα καὶ τώρα νοιώθω γιατί ἡ ἀριστοκρά-τισσα Δουκέσσα ἔστησε ἐκεῖ τὸν Πύργον τῆς.

Ἐνας ἀέτης σκίζει περὶφανεὸς τὸν ἀέρα. Τὸν ζη-λεύω.

*

Σὲν φυλακὴ εἶναι ὁ γοθικὸς Πύργος. Τὰ παραθύ-ρια στενόμακρα, μόλις ἀφίνουσι νὰ γλυστρουῦν λίγες δέσμες φωτός. Ὅγκος μαρμαρένιος, βαρὺς καὶ θλι-βερός. Θὰ τὸν μισοῦσα ἂν δὲν ἤξερα ὅτι σ' αὐτὸν μὲσα ἐκλείει τὴ μελαχολίαν καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν μιὰ ἐκλεχτὴ ξένη.

Ἡ φύσιν εἶναι στὴν ἀκμὴ τῆς. Οἱ ἀγριοδικεῖς γέρνουν στοὺς μαρμαρένιους τοίχους. Κ' ἔτσι τὸ ρη-μαγμένο Παλάτι μοῦ φέρνει στὸ νοῦ τὶς νικημένες ψυχὰς πού μάταια πολεμᾷ ἡ Ζωὴ νὰ τὶς ἀναστήσει.

*

Περπατῶ μὲς στὰ πεῦκα καὶ στίς ἀγριοτριαντα-φυλλίαις. Τί σεμνὰ πού εἶναι τὰ λουλούδια τους. Ἄ-σπρα μ' ἕνα κίτρινον στὴ μέση. Θαρρεῖς πῶς δὲν ἔχουν συγγένειαν μὲ τὰ λάγνα τριαντάφυλλα τῶν πε-ριβολιῶν.

Μοναχικοὺς περιπάτους ἔκανε ἐδῶ ἡ Δουκέσσα κ' ἀνάδευε μὲς στὸ νοῦ τῆς ὄνειρα κ' ἐλπίδες πού σήμερον εἶναι στάχτη.

Ἄλλ' ἀφίνω γλήγορα τοὺς λογισμοὺς αὐτοὺς. Ἡ χαρὰ καὶ τὸ φῶς μὲ προστάζουν νὰ δημιουργήσω ἕνα ὄνειρον δικό μου. Ἄν οὐδέσιν, ἔδουσε.

πῆς σφιζίμο... Ἡ δύστηνη τούτη, καμαρωμένη κο-πελλιὰ, πού διψᾷ γιὰ χερὶ καὶ φιλή, γιὰ ἕνα πονε-τικὸν λογάκι, γέννησε σὰ σκύλλα, ἔρμη καὶ ἀδοθήθητη, δίχως σταλιὰ νερὸ στὴ ρλόγα τῆς, τρελλὴ πὸ τὴν τρομάρα! Γέννησε σὰ σκύλλα!

Ἡ ὥρα περνοῦσε μὲ τίς σκέψεις μου. Εἶτανε τρεῖς ἀπ' τὰ μεσάνυχτα. Ἡ λεχὼνα κοιμότανε ἤσυχον καὶ μπορούσα πιά δίχως φόβον νὰ τὴν ἀφίσω. Ἐφυγα, σιγὰ σιγὰ, παραγγέλλοντας στὴ Φλώρα ὅ,τι ἔπρεπε.

Μακάρι νὰ μὴν ἔφευγα! Τὸ πρωτὸ πού ζανκπήγα νὰ ἰδῶ τί γίνεται, βρήκα φοβερὴν φουρτούαν, δαρμούς, ἀπελιπίδες καὶ κλάματα! «Γιατροῦλη μου, φώναζε ἡ μαῦρη σάν τρελλὴ, λυπήσου με! Σῶσε τὸ παιδάκι μου, λυπήσου με! Οἱ ἀντίχριστοι μοῦ τὸ κλέψανε, μοῦ τὸ πήρανε τάνήμερον σκυλιὰ, τὸ πήρανε!...» Ἡ Φλώρα μοῦ ξήγησε τὰ πράματα. Σὲν ἔφυγα τὴ νύχτα πῆγε νὰ τὴ δῇ καὶ ὁ Γιάγκος τῆς, ὁ νοικο-κύρης τῆς καρδίας τῆς. Τὸ πρῶτον πρᾶμα πού συλ-λογίστηκε νὰ κάνῃ, σάν ἐμπεθε τὴν γέννα τῆς, εἶτανε νὰ βίξῃ τὸ παιδί στὸ Βρεφοκομεῖον, πρὶν ζυπνήσῃ ἢ μάννα του. Ἄς τῆς ποῦνε πῶς πέθανε, πῶς ἀρχισε νὰ ψυχομαχᾷ καὶ τὸ πήρε μιὰ γειτόνισσα, μὴν τὸ ἰδῇ καὶ τρομάξῃ, ἄς οἰκονομήσουν τὸ πρᾶμα ὅπως λάχῃ, ὡς νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασιν πῶς παιδί δὲν τῆς